Štev. 70 Posamezna številka 20 stotink V Trstu, v četrtek 24. marca 1921 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLVI

Izhaja — izvzemši ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in celo leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm*). — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 40 stot. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov, *mm* po L 2. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Ginu d'Angelu v odgovor

Glavno glasilo fašistov »Il Popolo di Trieste« je obelodanilo izpod peresa Gina d'Angela uvodnik, ki je naslovljen na naš list in se med drugim glasi: »Obračamo se na one maloštevilne Slovence, kateri imajo moč, da vplivajo na medsebojno pomirjenje. Obračamo se nanje, ki so se mogli ob tolikih in tako različnih prilikah prepričati, da ni zamudila Italija nobene prilike, da bi dokazala svojo rimsko prizanesljivost, svojo kulturno nadrejenost in svojo južno dobrotnost. To je napravila Italija, čeravno je imela pravico in tudi sredstva, da bi se obnašala kot zmagovalka.

Pošteni Slovani ne smejo pozabiti, da se jim je Italija kljub zmagovitemu izidu vojne približala z resnično materinskim srcem in da se je kakor prava mati resnično trudila, da bi osvobodila Slovence reve in bede, v kateri jih je pustila Avstrija.

Obračamo se na prav izjemen način na »Mardoheja« iz ulice sv. Frančiška Asiškega, in ga opominjamo, da kdor piha v ogenj, ne more žeti drugega nego požar. Ta list dobro ve, kako otroško spoštujejo Slovani namišljeno ali pa resnično inteligenco onih svojih sorojakov, ki so dokončali visoke nauke ali pa izvršujejo kako javno funkcijo.

Namesto da bi nas smelo obrekoval, se ponašal kot zaščitnik ljudstva in tarnal o namišljenih nasilstvih, naj izpregovori besedo dobrote in miru.

K temu ga vabimo enkrat in nikdar več. Mi ga hočemo prepričati o sledečem: če bo še nadalje potvarjal naše ideje s tem, da jih pomaja svojim čitateljem v krivi in popačeni obliki, če bo še nadalje mislil, da nas ustraši, ako kaže ljudstvu s prstom na naše ime, se utegne zgoditi, da ne bodo zadostovali več v njegovo obrambo karabinerji, ki ga denes tako dobro stražijo.

Mi se ne varamo in se ne vdajamo iluziiam. Vendar moramo priznati sledeče: Ko smo videli pretekli večer, kako so bila vsa pobočja od Barkovelj do Opčine in Škednja razsvetljena v znamenje veselja in je obenem mesto trepetalo nebeškega navdušenja, ko smo videli, kako prihajajo slovanska odposlanstva iz nekaterih okoliških vasi in prosijo, da bi smela praznovati aneksijo, ko smo končno čuli, da se je ta zgodovinski dan praznoval v vseh vaseh navhinske občine, se je naše srce napolnilo ganotja in se je razvedrilo v sentimentalnih sanjah bratske sladkosti.

Tako, res tako iskreno delovanje želimo in hočemo. Mi bi sodelovali z vsem našim ognjem in z vsem našim srcem.

Kaj se je pa dogodilo danes? Imamo pred seboj neke liste, ki uničujejo vse naše iluzije«... List priobčuje nato besedilo nekaterih letakov, ki so jih vrgli na nekatere naše vasi jugoslovanski zrakoplovi na dan aneksije. V njih je rečeno, da Jugoslovani ne priznavajo rapallskega miru, ki je zanje le kos papirja.

Danes hočemo izjemno mirno govoriti. Ginu d'Angelu hočemo celo priznati, da je mati Italija, ko je zasedla slovensko zemljo, kazala mnogo dobre volje. Vemo tudi prav dobro, da je Italija ena izmed najbolj svobodoljubnih držav Evrope. Njeni zakoni so resnično širokodušni, njena ustava je demokratična, svoboda posameznika je po zakonu skoro brezmejna, tiskovni zakon je moderen in širokopotezen, svoboda prepričanja je neomejena. Ni je politične in socialne struje, ki bi bila v Italiji po zakonu prepovedana. Vemo tudi, da so Italijani ponosni na svojo liberalno zakonodajo in da jih marsikateri narod za to svobodo zavida. Mati Italija nas potemtakem s svojimi zakoni zadovoljuje.

Vendar naše ljudstvo ne prihaja v stik z materjo Italijo in njenimi svobodoljubnimi zakoni, temveč z njenimi sinovi. V praktičnem življenju imamo mi opravka izključno z njenimi sinovi. Kaj naj rečemo o njih? O njih vemo le toliko, da so nam uničili edino kulturno središče, ki smo ga imeli v Trstu, da so metali bombe v naše koncertne dvorane v Gorici, da so streljali na naše kmete, da so potrgali po celem Primorskem na tla slovenske napise, da pretepajo slovenske kmete in delavce, ako govore v mestu slovensko govorico, čeprav je edina govorica, ki so je zmožni. Sinovi matere Italije ravnajo z nami tako, da se moramo skrivati pred njimi in da živimo v naših uredništvih kakor v strelskih jarkih. Mati Italija s svojimi svobodoljubnimi napravami ni prišla do nas. Med njo in nami stoje njeni sinovi, ki nas sovražijo iz dna srca. Naj le pride gospod Gino d'Angelo v naše uredništvo ali v tajništvo našega društva, in videl bo, kake pritožbe prihajajo iz cele dežele!

Zadostovalo bi Vam, gospod Gino d'Angelo, 48 ur in prepričali bi se, da je vse naše pisanje le medel in šibak izraz tega, kar preveva ljudstvo. **Spoznali bi gospod Gino d'Angelo, da mi ljudstvo pomirjujemo, da ga z velikim naporom držimo na uzdi.**

Največja Vaša napaka je, da se ne znate in ne umete uživeti v naš položaj. Kakor kaže, ste Vi, naravnost nesposobni, da bi nas razumeli. Vabimo Vas, gospod Gino d'Angelo, da se vsaj poglobite v misel, da bi Vi kot odličen italijanski rodoljub bil podvržen Jugoslaviji! Vprašajte svojo vest in poveite, kako bi Vi ravnali v tem položaju. Če ste pošten nasprotnik, nam morate v svojem srcu priznati, da je naše ravnanje naravno, da ne more biti drugačno, kakor je.

Iz tega je tudi jasno razvidno, da je laž, ako kdo trdi, da so naši kmetje z veseljem praznovali aneksijo, ki jih je odtrgala od njihove skupne domovine.

Kar morete Vi od nas zahtevati, je le dvoje: mi moramo priznati državo in ne smemo žaliti in sramotiti italijanskega naroda kot takega. To je vse, kar sme in more pošten italijanski nacionalist tirjati od Slovenca.

Češkoslovaška

Češki listi in poljski neuspeh v Gornji Šleziji

PRAGA, 22. Listi razpravljajo o izidu ljudskega glasovanja v Gornji Šleziji ter naglašajo, da je poljski poraz velik udarec za slovansko stvar. Izražajo upanje, da bodo zavezniki dodelili Poljski vsaj en del dežele.

Novi češkoslovaški finančni minister

PRAGA, 23. Predsednik Masaryk je sprejel ostavko finančnega ministra Engliša, o kateri se je pred nekaj dnevi poročalo. Masaryk je izročil bivšemu ministru pismo, v katerem mu izraža priznanje za njegovo delovanje. V pismu je tudi rečeno, da se Masaryk nadeja, da pride Englišev finančni načrt do polne izvršitve. Kot Englišev naslednik je imenovan dosedanji krajevni finančni ravnatelj Hanařik.

Ogri, ki žive na Češkoslovaškem, so republiki zvesti

PRAGA, 23. Štirideset ogrskih županov iz ruskih pokrajin na južnem vznožju Karpatov, ki so se zbrali k posvetovanju v Beregszasu, je poslalo predsedniku Masaryku brzojavko, v kateri zatrjujejo svojo zvestobo nasproti češkoslovaški republiki.

Minister Beneš in grof Karoly

RIM, 22. Z ozirom na razne govorice o stikih med ministrom Benešem in ogrskim grofom Karolyjem je češkoslovaško poslanstvo v Rimu objavilo sledeče naznanilo: Grof Karoly je dobil pravico pribežališča v češkoslovaški republiki vsled prizadevanja ministra Beneša. Češkoslovaška oblastva so morala že večkrat nastopiti proti ljudem, ki so zasledovali grofa Karolyja. Vsled tega je češkoslovaška vlada smatrala tudi v tem slučaju za primerno, da reši grofu Karolyju življenje. Isto je že storila tudi z drugimi ogrskimi begunci, ne glede na stranko, h kateri so pripadali. Vse govorice o domnevnih stikih med ministrom Benešem in grofom Karolyjem so le plod prenapete domišljije in so brez vsake podlage.

Papirnati denar v Češkoslovaški

PRAGA, 23. 15. t. m. je krožilo v Češkoslovaški za 10.757 miljonov češkoslovaških kron papirnatega denarja, torej za 50 miljonov manj, kakor bi bilo postavno dovoljeno.

Romunska

Protiromunska zarota na Sedmograškem

BUKAREŠT, 21. Policija nadaljuje preiskavo v stvari zarote na Sedmograškem. Hišne preiskave pri glavnih obdolžencih so dognale, da je bila zarota osnovana v inozemstvu. Med aretiranimi je tudi nekoliko ogrskih častnikov.

Rusija

Kronstadt popolnoma v rokah sovjetske vlade

STOCKHOLM, 22. List »Tidingen« poroča iz Helsingsforsa, da so vse utrdbe v Kronstadtu v rokah boljševikov. Po noči se je slišalo streljanje iz pušk. Misli se, da boljševiki ubivajo ujetnike.

Neverjetne pripovesti o boljševiškem maščevanju

STOCKHOLM, 22. Iz Helsingsforsa poročajo: Okoli sto kronstadtskih mornarjev je prišlo na Finsko. So v zelo mizernem stanju. Pripovedujejo, da so boljševiki dali postreljati vse moške od 15 do 50 leta. Ljudje se streljajo na ledu blizu Kronstadta. V Oranienbaumu je bilo umorjenih 1400 mož (?)

Nemiri v Belorusiji

BEROLIN, 22. Wolffova agencija poroča iz Baranoviča: Beloruski vstaši so dne 15. marca zasedli Minsk in Utin. Rdeča divizja, ki se je imela boriti proti njim, se jim je pridružila in vstaši so nato proglasili belorusko republiko.

Prometne težave na železnicah

PARIZ, 22. List »Intransigeant« piše: Zdi se, da se je položaj prometa v Rusiji poslabšal. Večina velikih prog počiva. Obustava prometa na sibirski progi, na progi Moskva — Sebastopol in Moskva — Tiflis ima zle posledice za preskrbovanje z živežem in lajša vstaje kmetov proti sovjetom.

Anglija

Lloyd Georgeov govor o Rusiji

LONDON, 22. V doljnji zbornici je Lloyd George odgovarjah na vprašanje nekega poslanca o rusko-angleški trgovinski pogodbi. Izjavil je, da gre za čisto trg. sporazum, s katerim se sovjetska vlada priznava kot dejanska vlada Rusije. Ta sporazum ni mirovna pogodba. Preteklo leto je sovjetska vlada odbila vabilo, naj pošlje svoje zastopnike v London, kjer se je imelo razpravljati o poljskem, romunskem in balkanskem vprašanju. Tudi Francija je vstrajala pri tem, da se mora povabiti tudi sovjetska vlada, in to je bila zanjo zelo povoljna prilika. Odgovornost za to, da sovjetska vlada ni prišla se pogajat o evropskih in azijskih vprašanjih, pada edino nanjo samo. Lloyd George pravi dalje, da trgovinski sporazum varuje vse koristi angleške trgovine in da bo pripomogel k rešitvi vseh zadev med angleško in rusko vlado. Treba je, da postane ta rešitev kmalu gotovo dejstvo. Vendar pa misli, da se mirovna pogodba ne bo sklenila. Angleška vlada se namerava zavzeti za zahteve vseh angleških državljanov, ki jim sliši odškodnina za škodo. O tem smo obvestili tudi francosko vlado, ker so francoski državljani posodili Rusiji znatne svote, mnogo več kot mi. To je za Francijo zelo važna stvar, in posebno za tiste Francoze, ki so posodili Rusiji denar za povzdigo gospodarskega razvoja te dežele. Francoski vladi smo obljubili, da bomo upoštevali odločno francoske zahteve, ako pride do pogajanj za sklenitev miru med Rusijo in zapadno Evropo. Z ozirom na nasprotovanje dela angleškega javnega mnenja sklenitvi sporazuma z Rusijo, je Lloyd George izjavil, da Anglija ni smela prezreti kar eno celo polovico Evrope in obsežna ozemlja v Aziji ter čakati, da požar ugasne sam ob sebi, zakaj ne moremo vedeti, koliko časa bi požar lahko še trajal. Lenin je imel pred kratkim par govorov, ki bi jih bil ravno tako lahko imel sam Churchill (Smeh). Vsekakor je gotovo, da bi se bila govorniku odvzela beseda, ko bi si bil dovolil take govore pred našimi sindikati. Lenin je začel sprevidevati, da je treba trgovati. Pred seboj ima draginjo, železnice so razstrojene in lokomotive se s par nauki Karla Marxa ne dajo popraviti. (Zopet smeh). V tistem hipu pa, ko bo sovjetska vlada uvidela, da ji je potrebna pomoč zapadne Evrope, bo sama napravila konec svojim nespametnim načrtom. Sovjetski krogi so zelo inteligentni in zelo sposobni. Lloyd George poziva angleško delavsko stranko, naj sledi njihovemu zgledu. (Smeh.)

Zakon o pristojbinah od nemškega blaga sprejet v tretjem čitanju

LONDON, 22. Gornja zbornica je sprejela zakon o pobiranju pristojbin od nemškega blaga v tretjem čitanju bre zrazprave.

Belgija

Belgija predložila zakon o pobiranju pristojbin od nemškega blaga

BRUSELJ, 22. Minister za zunanje zadeve je predložil zbornici zakonski načrt za pobiranje pristojbin od nemškega blaga.

Znižanje plač rudarjem

BRUSELJ, 22. Mešana rudarska komisija je sklenila zmanjšati delavske plače za 5%. Sklep stopi v veljavo s 1. aprilom.

Nemčija

Veselje v Nemčiji vsled zmage v Gornji Šleziji

BEROLIN, 22. Državni predsednik Ebert je izdal proglas nemškemu delu prebivalstva Gornje Šlezije, v katerem mu čestita k nemški zmagi pri ljudskem glasovanju. Ebert je brzojavno čestital tudi nemškemu odposlancu v Oppelnu. Ministrstvo za notranje zadeve je odredilo, da se morajo v znak veselja razobesiti zastave po vseh javnih poslopjih.

Grška

Gunaris o turških nemirih v Mali Aziji

LONDON, 21. Gunaris je odložil svoj odhod iz Londona po nalogu iz Aten. Gunaris je izjavil Reuterjevi agenciji, da so bile nove grške rezerve poklicane pod orožje, ker Turki zbirajo proti Grkom čete, ki so jih imeli do sedaj v Ciliciji. Dostavil je, da kemalisti pripravljajo proti Grkom veliko ofenzivo.

Grške priprave v Mali Aziji

SMIRNA, 22. Grške čete se nadalje izkrcavajo, dasi se misli, da je ofenziva proti Turkom odložena na poznejši čas.

Volilci v Trstu in okolici!

Preglejte takoj volilni imenik in če niste vpisani, reklamirajte svoj vpis! Čas za reklamacije je samo do 29. marca t. l. Kdor vloži reklamacijo za vpis, mora priložiti domovnico in krstni list ali pa drugo listino, s katero lahko dokaže, da je v anektiranem ozemlju rojen in pristojen. Ker si bo marsikdo še-le moral preskrbeti te listine, naj se vsak takoj potrudi in pregleda volilni imenik. Pregleda naj ob enem, če so njegovi znanci in prijatelji vpisani; če niso, naj jih opozori.

Volilni imenik je na vpogled v našem uredništvu od ponedeljka, 21. t. m. naprej vsak dan izvzemši nedelje od 9 do 13 in od 14 do 18 ure.

Razen tega je volilni imenik do 25. t. m. na uvid v Lonjerju, na Občinah, v Škednju in na Proseku. Od 26. do 29. bo na uvid v Bazovici, Sv. Mariji Magdaleni Spodnji, Sv. Križu. V Rojanu, Barkovljah, pri Sv. Jakobu in pri Sv. Ivanu je na uvid ves čas do 29. t. m.

Po končanih slavnostih!

Dnevi slavja, radosti in šumnega navdušenja so minuli. Zvoki godb so utihnili. Zastave, ki so — kakor morda še nikoli v takem številu — zagrinjale zidove mesta, so že izginile. Le tu pa tam vise še kakor nekaki opomini meščanstvu, naj si zariše globoko v spomin pomembnost važnih dni. Mesto zadobiva zopet svoje navadno lice — mesta, ki mora delati, če hoče živeti!

Naši sodeželani drugega plemena so preživeli lepe dneve. Naj nam verujejo, da jim nismo zavistni. In to zato ne, ker jih razumemo, ker imamo zmisla in čuta za to, kar je plamtelo v njihovih srcih.

S tem večjim upravičenjem pa bi smeli mi zahtevati od njih, da bi tudi oni nas razumeli, da bi razumeli našo duševnost v teh dneh, da bi imeli razumevanje in uvaževanje za to, kar smo mi po zakonu narave občutili v svojih dušah. Naj bi se skušali zamisliti v naš položaj. Kako bi bilo njim pri srcu, ako bi bili oni vsled velikih dogodkov odtrgani od svoje narodne skupnosti? Priznati bi pač morali dovršen čin, **vendar bi se pa ne mogli radovati nad tem!** To bi bilo protinaravno! In če bi kdo to od njih zahteval, bi zagrešil nasilje na njihovi duševnosti, in bi zahteval, naj iztržcjo iz sebe svojo dušo in svoje srce. Naši sodeželani drugega plemena, naj se le spominjajo časov, ki niso daleč za nami. Tudi oni so tedaj razobešali zastave, ki niso bile italijanska trikolora ... razobešali so, ker so — morali! A, kako jim je bilo v duši? Ali so se radovali? Ali so one zastave izražale njihova čutstva? Ali ne bi se vse njih bistvo upiralo od grenkosti, ako bi jim bil kdo grozil s posledicami, ker se niso radovali v svojem srcu?!

Mi priznavamo dovršen način in pošteno hočemo nositi vse posledice. Vkljub temu ali prav za prav ravno zato smo mi tem globlje občutili vso krivico, ki se nam je delala te dni s tem, da so nas obsipali z očitanji in sumničenji, ker smo odkrito izjavili, da ne moremo sodelovati na šumnem in hrupnem slavju. Pač pa smo razumeli in spoštovali čutstva naših sodeželanov in nismo hoteli motiti njih slavja. Še enkrat bi jih torej prosili, naj se poglobe v naš položaj in naj se zamislijo v naše duševno razpoloženje! Potem bodo razumeli in spoštovali naše prepričanje.

Malo dni pred slavnostmi je »Popolo di Trieste« napisal na naš naslov grožnjo, da nas bodo neusmiljeno preganjali z vsemi sredstvi, dokler ne pokažemo, da ljubimo Italijo. Slučaj je nanesel, da smo se o tej grožnji razgovarjali z nekim tržaškim Italijanom, pametnim in razsodnim človekom. In ta je menil, da je ta grožnja nezmisel, ker ljubezen je čutstvo, ki je skrito v notranjosti človeka in ga ni mogoče izsiliti.

Prav je imel mož. Kako more človek prisiliti človeka, da ga — ljubi?! More pač zahtevati od njega, da ga spoštuje, da mu ne dela krivice, da izpolnjuje obveze in dolžnosti napram njemu, vendar k ljubezni ga ne more prisiliti! To velja med ljudmi, tako je med narodi in tako je tudi v razmerju med državo in državljani. Tudi država ne more prisiliti državljanov, da jo ljubijo. More pač zahtevati od njih in jih tudi prisiliti, da vrše vse dolžnosti napram nji, ali k ljubezni jih ne more siliti! Kvečjemu more doseči, da ji ljubezen z raznimi vnanjimi znaki — hlinijo! Ljubezen pa je stvar notranjega življenja človekovega — je stvar duše in srca. Zato tudi ne moreš nadzorovati tega čutstva. Četudi ti kdo izkazuje ljubezen z vnanjimi znaki, nikdar ne moreš vedeti, je-li resnična in pristna ali le hlinjena. Zato je imel prav oni Italijan, ko je rekel, da je zahteva po ljubezni — nezmisel.

Ne: k ljubezni ne moreš siliti, pač pa se da ljubezen — pridobivati z ljubeznijo! Le tedaj, če ti sam ljubiš, moreš doseči, da te bodo drugi ljubili! Čut ljubezni pa se očituje v dokazih, da sočustvuješ s sočlovekom, da mu hočeš dobro, da mu hočeš biti pravičen v vsakem pogledu! To je večna in neizpremenljiva resnica. Le tako si morefa italijanski narod in italijanska država pridobiti ljubezen našega ljudstva! Vsaka druga pot je zgrešena. Najbolj zgrešena pa je pot sile. To smo hoteli položiti Italijanom in upraviteljem italijanske države na srce — sedaj, po proslavi aneksije v našem mestu.

Socialni boj našega kmeta

V zadnjem času se opaža pri nas živahno gibanje na gospodarskem polju. Ljudstvu je nekdo jel oznanjevati boljšo bodočnost, po kateri hrepeni celi svet, in ni čuda, da so se srca razvnela, da so se jele porajati ideje, ki vodijo naše ljudstvo na pot dela, da doseže zaželjeni cilj. Strankarji in nadstrankarji, tlačani in verižniki, vsi razvnemajo ljudstvo in ga skušajo podžigati. Sedanje družabno življenje ne nudi človeštvu tega, kar potrebuje za svoj razvoj. Pet let svetovne vojne je preobrazilo svet. Ljudstvo se je jelo zavedati, odprle so se mu oči, da je videlo slepoto, ki ga je gnala v klavnico, kjer je brat moril brata. To ljudstvo se je jelo družiti, da zruši sedanji družabni red, da postavi temelje novemu socialnemu življenju, ki bode nudilo človeštvu to, kar mu gre po naravnih zakonih: enakopravnost in svobodo, ki je predpogoj miru in bratstva. Vrvenje je začelo pri velikih narodih v najnižjih plasteh, pri delavstvu, ki pa je zadelo na hud odpor pri takozvanih (umetnih) predstaviteljih ljudske volje. Prišlo je do boja, ki mu še ne vidimo konca.

Tudi med naš narod je prišlo to vrvenje in se je dotaknilo njegove duše, ki je bila že po drugem težkem pojavu močno zadeta. Mednarodni delavski pokret je spojil v svoje vrste tudi jugoslovensko delavstvo, ki je pričakovalo od tega pokreta svojo gospodarsko in politično svobodo. Naše kmetsko ljudstvo se je pa začelo gibati šele zadnje čase z močno silo. V svojem dvoletnem spanju se je učilo in sedaj hiti na delo. Socialno vprašanje je mednarodno, zatorej je njegova rešitev odvisna sicer v prvi vrsti od velikih narodov, vendar morajo vsi narodi, tudi če so mali, reševati socialno vprašanje. Naš narod ne sme zaostati.

Predvsem je naše razumništvo poklicano, da goji med našim ljudstvom čut ljubezni in ruje kapitalistično stremljenje iz njegovega srca. Kapitalistični duh je največja ovira socialne obnove. Najhujši narodovi sovražniki in tlačitelji so sebičneži. To so prave pijavke na narodovem telesu, čeprav imajo pri vsaki priliki na jeziku narodnost.

Za dobrobit svojega naroda se moramo žrtvovati vsi, vse naše razpoložljive moči moramo vpreči v delo preosnavljanja. Slovenskim kapitalistom je sedaj dana prilika, da se pokažejo v pravi luči, sedaj je trenutek, ko bodemo videli, kdo je pravi rodoljub. Zadružno gibanje, evolucijsko sredstvo protikapitalistične borbe se je pojavilo med nami, zadružna ideja preveva našo dušo. Povsod se probujajo, preosnavljajo ali snujejo zadruge, ki so oznanjevalke pobratimstva in sloge. Od nas vseh je odvisno, kakšen uspeh bo imelo to zadružno gibanje med nami. Tu ne gre samo za protikapitalistično borbo, marveč za naš bitt in ne biti. Največja ovira temu zadružnemu gibanju so kapitalisti, ki skušajo s svojo avtoriteto dati gibanju njim ugodno smer ali pa naravnost nasprotujejo temu gibanju. Dolžnost slovenskih kapitalistov je, da se sedaj pokažejo v resnici narodne in se podvržejo zadružnemu gibanju. Naj bo rdeč ali črn, kdor je zadrugar je socialist in biti socialist je danes dolžnost vsakogar. Hočemo pošteno delati in pošteno živeti. Hočemo konec medsebojnim prepirom. Zato na delo za preureditev našega gospodarskega stanja. Z uničenjem kapitalističnih stremljenj, bo uničen imperijalizem. Uredimo si prej z domačo hišo in potem pomagajmo sosedu. Neprijateljev je mnogo, zato bo borba težka. Treba je mnogo truda, neobhodno potrebnega poduka, ker ne zadostuje biti zadrugar le po imenu! Biti moramo zadrugarji iz prepričanja. Naše geslo se glasi: »Ne izkoriščaj in ne daj se izkoriščati«.

V močni bratski organizaciji bomo tvorili nepremagljiv obrambni zid, ki bo zdrobil vse napade ljudskih sovražnikov. Lonjerski

Domače vesti

OPOZARJAMO naše člane na občni zbor, ki se bo vršil dne 29. tek. m. v Divači, ter prosimo tiste člane, ki se ga nameravajo udeležiti, naj nam to takoj naznanijo, da zamoremo pravočasno naročiti zanje obed.

Politično društvo »Edinost«.

Telefon z Avstrijo. Poštna in brzojavna uprava javlja: Z današnjim dnem se vzpostavi telefonska služba za zasebnike med Trstom, Gorico, Pulo ter Dunajem in drugimi avstrijskimi središči. Za 3 minute razgovora z Avstrijo se plačajo 4'70 franki. Za spremembo te pristojbine v italijansko denarno veljavo se mora doplačati valutna doklada v razmerju 750 odstotkov. Za nujne razgovore se pristojbina potroji. — Trst, 22. marca 1921. — Komisar Pascoli.

Kdo ve kaj? 14letni deček Vaclav Gergolet, sin posredovalca Antona Gergoleta v Tržiču (na Goriškem), je izginil v ponedeljek zjutraj. Podal se je po cesti proti Trstu. Na sebi je imel črnomodro pelerino, jopič iz zelenega baržuna, dolge, črnomodre hlače, čepico kavine barve. Dečko je precej krepak, dobro zraščen, las je rdečih, na roki nosi prstan — spomin na vojno — z napisom: 1914 - 1916. Deček je sin edinec. Kdor bi kaj vedel ali doznal kako sled, naj to dobrohotno sporoči nemudoma obupanemu očetu z naslovom: Anton Gergolet, Tržič, via Trieste 117. Morebitni stroški se poravnajo in se plača tudi primerna nagrada.

Trimesečni tečaji, (prvi) za angleški, francoski, italijanski in nemški jezik ter trgovsko korespondenco in stenografijo. Za začetnike se otvore s prvim aprilom. Otvori se obenem drugi tečaj za one, ki so že dovršili prvi. Prijave se sprejemajo vsak dan od 12 do 22 v ul. Giov. Boccaccio št. 3, vrata št. 14. Našim ljudem priporočamo najtopleje učenje teh velevažnih svetovnih jezikov.

Uradne vesti

Stanovanjski odlok. (Nadaljevanje in konec).

Člen 8. Sleherna obveznost, katera se komurkoli v prilog naloži najemniku ali podnajemniku iz naslova »udobnega uhoda« ali »udobnega izhoda« ali iz sličnih naslovov, je pravno nična. — Ako je kdo v taki stvari plačal kako svoto, dasi je ni bil dolžan, se zaračuna plačana svota na račun najemnine tudi tedaj, ako je bila plačana kaki tretji osebi.

Člen 9. Civilni komisariat je pooblaščen, na zahtevo stranke, posredovati v zadevah izgona najemnika ali podnajemnika in odgoditi izvršljivost izgona. — Ko je treba odločiti, je-li naj se izgon odgodi, mora komisariat ugotoviti, ali je izgon moralno in socialno potreben. Prepričati se mora: 1. ali je najemnik izpolnil vse glavne obveznosti, ki mu jih nalaga pogodba ali zakon; 2. ali si je priskrbel ali si je v stanu priskrbeti brez velike gmotne škode drugo dražje stanovanje; 3. ali ima najemnik, ako ne spada v občino po rojstvu in stalnem bivališču (appartenga per nascita o per domicilio), utemeljene razloge, ostati v občini; 4. mora komisariat primerjati položaj izgnanega najemnika s položajem, osebe ali družine, ki ima priti v stanovanje. Pri tem mora imeti komisariat posebne ozire v slučaju, da ima priti

v stanovanje lastnik ali najemnik ali kak njun bližnji sorodnik. Zlasti mora komisariat gledati, ali se iz dobe, za katero se je vzelo stanovanje v najem, ali iz drugih okoliščin ne da sklepati, da se nameravajo s sklenitvijo najemne pogodbe obiti veljavne izjemne določbe o podaljšanju najemov. — Izgon se v nobenem slučaju ne sme odgoditi za daljši rok, kakor ga določa odlok od 4. avgusta 1920, št. 072-4066 za razne vrste stanovanj vobče.

Člen 10. Pravico, ki mu jo daja predidoči člen, da odgodi izgon, uveljavlja civilni komisariat lahko tudi pri prostorih, ki jih imajo v najemu javne uprave in ki so določeni za javno splošnost zadevajočo službo. — V takih slučajih, ko so prostori za javno službo neobhodno potrebni, lahko dovoli civilni komisariat, da se podaljša najem še za eno leto čez rok, do katerega bi se morali v zmislu odloka od 4. avgusta 1920, št. 072-4066 prostori izprazniti. Obenem ima civilni komisariat določiti za podaljšano dobo primeren povišek najemnine. — Pri stanovanjih, ki so zgrajena za izključno rabo gotovih organizacij uradnikov ali drugih, se pa, ako so zasedena po osebah, ki ne spadajo k dotični organizaciji, izgon ne more odgoditi. To velja za hiše železničarjev in druga poslopja s sličnimi značilnostmi.

Člen 11. Ako se hiša ali stanovanje proda, sme civilni komisariat v zmislu 9. člena prejšnjega odloka v prilog najemniku uveljaviti, da si novi lastnik vsedotlej, dokler ne poteče podaljšani rok, ki ga prizna prejšnji odlok od 4. avgusta 1920 št. 072-4066, ne vzame hiše ali stanovanja za lastno rabo.

Člen 12. Proti odločitvam v zmislu predidočih členov se lahko vloži tekom 10 dni od dneva, ko je bila odločitev dostavljena, priziv na generalni civilni komisariat, ki potem odloči končnoveljavno. — S prizivom se izvršljivost odločitve odgodi.

Člen 13. Pooblastilo, ki ga da pričujoči odlok civilnemu komisarju za Trst in okolico, imajo tudi civilni komisarji drugih političnih okrajev, kjer so stopile v veljavo ali se pa bodo uveljavile določbe II. dela prejšnjega komisariatskega odloka od 4. avgusta 1920, št. 072-4066. — Trst, 21. marca 1921. — Gen. civ. kom. Mosconi.

Iz tržaškega življenja

Ljubezenska žaloigra. Včeraj ponoči se je odigrala v nekem stanovanju v ulici Madonnina št. 18 ljubezenska žaloigra: mladenič in mladenka sta se zastrupila s kokaino.

Bilo je včeraj ponoči okoli 3. ure. Na rešilno postajo je pritekla Frančiška Kallin, stanujoča v ulici Madonnina št. 18, ter pravila zdravniku, da se nahajata v njeni hiši mladenič in mladenka, ki potrebujeta zdravniške pomoči. Kallinova ni vedela drugega povedati. Med tem, ko se je vračala ženska na svoj dom, je patruliralo po ulici Madonnina več stražnikov. Šli so tudi mimo hiše št. 18, odkoder je prihajalo glasno stokanje. Stražniki so stopili k stanovanju, a vrata so bila trdno zaprta. Udrli so vrata ter prišli v sobo, kjer se jim je nudil grozen prizor. V spalni sobi je bilo vse v neredu. Na postelji je ležala krasna mladenka, stara kakih 20 let, z dolgimi lasmi. Bila je mrtva. Poleg mladenke je ležal mladenič. Tudi on je bil mrtev. Na lice mesta je prišla preiskovalna komisija, ki je ugotovila smrt. Pri mladeniču, ki so ga preiskali, so našli več listin, glasečih se na ime: Vito Corusso, stanujoč v ulici S. Silvestro št. 1. Do danes se ni moglo še dognati, kako se piše mladenka in od kod je. Obe trupli ste bili odpeljani v mrtvašnico mestne bolnišnice, kjer bosta raztelešeni.

Mladi tat. Pred sinočnjim je šel 38letni Albert Langenhaus, doma iz Hamburga, na južno postajo, da bi se odpeljal z vlakom proti Dunaju. S seboj je imel kovčeg, katerega je položil na tla. Med tem, ko je čakal pri blagajni, mu je odnesel neki pobalin kovčeg ter znjim pobegnil. Ali pobalin, ki je star 17 let in se piše Peter Gasperčič, ni imel sreče. Delavec Josip Valentini je videl predrznega dečka: tekel je za njim ter ga prejel. Langenhaus ga je peljal na policijo, kjer je bil zaslišan. Lastnik je dobil seveda kovčeg nazaj. V kovčegu se je nahajalo za 1800 lir raznovrstnega perila. Mladega tatu so spravili pod ključ.

Aretacija. Preteklo noč je patruliral po ul. Sv. Andreja finančni stražnik, ki je aretiral 26letnega Cesarja Arrigonija, brez stalnega bivališča. Arrigoni je bil zato aretiran, ker je našel stražnik pri njem omot, v katerem se je nahajalo več kosov perila tatinskega izvora. Stražnik mu je zaplenil perilo, njega je pa odvedel v zapor v ulici Coroneo.

Tatovi v stanovanju. Evfemija Predonzan, stanujoča v ulici Cavana št. 7, je pustila včeraj svoje stanovanje brez nadzorstva. To priliko so uporabili tatovi, ter odprli stanovanje s ponarejenimi ključi in odnesli šivalni stroj v vrednosti 900 lir. Lastnica je naznanila tatvino policiji. Nekemu stražniku se je posrečilo aretirati dva mladeniča, ki sta nosila po ulici Sanita ukraden stroj. Tatova, ki se pišeta Domenik Ebner in Mihael Sevacovich, sta bila odpeljana v zapor v ulici Coroneo.

Naročajte in širite „EDINOST“

Vesti iz Goriške

Iz Sežane. Ni še dolgo temu, ko smo v vašem listu čitali vsebino odloka, s katerim je bilo odpravljeno vojno stanje na Primorskem. Svečana proslava aneksije Julijske Benečije h kraljevini Italiji je tudi že za nami. S tem so torej formalnosti, ki so rapallski pogodbi morale prej ali slej slediti, opravljene. Marsikdo med nami si je oddehnil, ker je mislil sam pri sebi: Hvala Bogu, da je vse to vendar enkrat končano! Imeli bomo vsaj mir v deželi in napočil bo tisti hip, ko bomo tudi tu na Primorskem začeli uživati vse tiste svoboščine, ki nam jih naša nova država obljublja že leta bodisi skozi usta samih odgovornih ministrov, bodisi potom zagotovil iz ust naših domačih komisarjev, ki so bili poslani k nam, da predstavljajo pred našim ljudstvom osrednjo vlado in da v nje imenu upravljajo naše dežele po zakonu, ki je tu v veljavi.

Naši okrajni komisarji so politični uradniki. Njih prva in glavna skrb mora biti, da pravično, smotreno in tudi brezobzirno uveljavljajo zakonske določbe in s tem zajamčijo svojim podrejenim tisti mir, red in varnost, ki so neobhodni predpogoji vsakega napredka dežele in neobhodna podlaga vsakemu zdravemu javnemu življenju sploh. Kjer tega ni, vlada med ljudstvom nezadovoljnost, vera v pravičnost države se omaja, zaupanje do oblastev izgine in posledica vsega tega je položaj, ki ne dela posebne časti državi, je prava sramota za uradnika, ki je takšen položaj sam zakrivil. Še več, takšen državni uradnik postaja državi naravnost škodljiv ne glede na trpljenje, ki ga njegova neupravičena in neinteligentna uprava povzroča ubogemu prizadetemu ljudstvu.

Kjer zavladajo takšne razmere, ni nihče drugi kriv, da je do tega prišlo, kot civilni komisar sam. On ima zakon v rokah, od njega pričakuje ljudstvo, da na podlagi zakona pravično gospodari vsem s tem, da sili vsakogar, da se mora zakonu pokoriti, da mora zakon spoštovati. Italijanski uradniki, ki poslujejo v naših krajih, so se imeli priliko prepričati, da gre med nami Slovenci to zelo lahko. Naše ljudstvo je politično tako zrelo, tako disciplinirano, da mu ni treba ne orožnikov ne vojaštva, ker mu je pokorščina zakonu in oblastvom že prirojena stvar. Edini predpogoj, ki je tu neobhodno potreben, je ta, da se zakona držijo, da zakon spoštujejo predpostavljeni državni uradniki.

Godijo se stvari, ki dokazujejo, da državni uradniki po naših deželah niso še spoznali resnice, da je dober zgled posebno med našim ljudstvom še najboljši karabiner. Nočemo se držati splošne strani vprašanja, ker bi se nam lahko očitalo, da hočemo le zbadati, ne da bi imeli kake trdne podlage za naše trditve. To pot gre za resničen dejanski slučaj. Zgodilo se je v Sežani. **Tukajšnji civilni komisar je rekel tukajšnjim trgovcem in obrtnikom, naj čim prej nadomestijo slovenske napise nad vrati svojih obrtnij z italijanskimi napisi, ker jim sicer ne more jamčiti, da bodo varni pred tržaškimi fašisti.**

To je v kratkih besedah slučaj, ki bo moral zanimati tudi glavnega civ. komisarja v Trstu. Ne glede na to, da je takšno zadržanje sežanskega civilnega komisarja veliko razžaljenje naperjeno proti slovenskemu jeziku, ki je jezik vsega prebivalstva, njegovega okraja, je takšno zadržanje javnega uradnika odkrito sejanje nesloge med posameznimi gospodarskimi stanovi v sežanskem okraju. Sežanski trgovci bi se vsemu slovenskemu ljudstvu hudo zamerili, ako bi se uklonili tej zahtevi (za naše dobro ljudstvo je nasvet državnih uradnikov že ukaz) civilnega komisarja. Kakšne razmere bi nastale potem v Sežani in celem okraju, ni treba razlagati.

Ob koncu še nekaj. Mari ni takšno zadržanje sežanskega civilnega komisarja pravo smešenje zakona pred tukajšnjim prebivalstvom. Mesto da bi komisar z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago, in z vso pravično odločnostjo, ki bi jo moral rabiti vsak državni uradnik, utrjeval zaupanje domačega ljudstva do državnih oblastev in do zakona, se ponižuje do tega, da s svojimi uradnimi usti širi med ljudstvom strah pred fašisti in protizakonitimi sredstvi, ki se jih ti poslednji poslužujejo.

Kaj naj si misli naše ljudstvo o takšnih uradnikih. Kdo jim je kriv, da pridejo ob ugled in s takšnim zadržanjem zapravljajo obenem tudi ugled državnih oblastev, ki so jim poverjena?

Gotovo ni kravo temu naše dobro kraško ljudstvo in še najmanj naši nedolžni slovenski napisi. Zato, sežanski trgovci, naj slovenski napisi ostanejo kamor so bili! Ne poslušajte tega nasveta civilnega komisarja, ker je popolnoma nezakonit! Ne izpostavljajte se ljudskemu zaničevanju, ne pripustite, da vas bo gledalo ljudstvo kakor odpadnike.

Gostovanje »Goriškega dramatičnega krožka« v Ajdovščini. Na praznik sv. Jožefa popoldne je uprizoril imenovani krožek pod vodstvom g. Kozmana, Meškovo dramo »Mati«. — Dvorana je bila nabito polna. Igra je uspela dobro in bi gotovo prišla do večje veljave, če bi g. diletanti poznali hibe akustike na našem odru, vsled česar so bile vse vloge razen matere Strelčeve pretihe, posebno pa Silva, ki smo jo spočetka le malo razumeli. Naj se ogiblje v dvogovorih obračanja od osebe, s katero govori. V tretjem dejanju je bila na mestu. Tinka je bila v svoji vlogi brezčutna, posebno pa v tretjem dejanju, ki bi jo pač moralo ganiti do skrajnosti. Tržanka je bila dobra. Milan je bil sicer zagrljen, a je dobro rešil svojo vlogo, posebno v tretjem dejanju. Umor cigana je bil prehiter in skoro brez vsakega boja. Župnik naj bi bil bolj častitljiva oseba, ki govori počasi, razločno in premišljeno. Njegovi govori so duša igre in bi prišli do zaželjene veljave, če bi se župnik tega držal. Ciganova maska je bila podobna bolj kakemu čifutu in nastop premalo ciganski. Křižnik je bil prerobat, ni pokazal, da je študiral v tujini. Najbolja je bila g. Strelčeva in podala svojo vlogo dovršeno, nežno in jasno, da smo vsako besedico razumeli. — Vsekakor gre velika hvala g. diletantom, ki v takih razmerah kot so sedaj v naših mestih, študirajo tako težko delo. Le tako naprej, hvaležnost naroda naj vam bo plačilo za Vašo požrtvovalnost! — S krožkom je prišel pod vodstvom g. Bratuža tudi goriški pevski kvartet. Kako ti ptički pojo, ve samo, kdor jih je slišal; peli so tako čuteče, tako idealno lepo, da smo obstali. Ne rečem drugega, nego srečni pevci, ki morejo svojemu ljudstvu zapeti lastno pesem s takim umevanjem, da mora v vsakem vzbuditi veselje do našega petja. Velik naroden greh bi bil, ako bi ne šli s svojo pesmijo širom naše domovine in kazali bisere slovenske glasbe, na katero smo lahko ponosni. Kdo poje tako kot Slovenec?! Pričakujem, da bom v kratkem čital v časopisih, kje so peli in osrečili ter navdušili naše ljudstvo, ki danes bolj, kot prej hrepeni po tem, kar je naše. Bog Vas živi!!

Aretirali so v Gorici v torek opoldne gospode: Ceja, Perka in Komjanca ml. Baje so se prejšnji večer v neki gostilni prepirali s fašisti. Da so aretacijo odredili ti, je jasno. K tej zadevi se še povrnemo.

Legionarji. »Gor. Straža« je prinesla predzadnjič člančič s poročilom o reških zadevah pod naslovom »Reška komedija«, ki je bil povzet po poročilih drugih listov. Radi tega so legijonarji (v civilu) iskali urednika »Straže«, posebno odgovornega urednika in drzno nadlegovali naše ljudi, naj jim člančič prevedejo. Prevedli so jim ga. Ti ljudje so se izrazili, da zdaj nimamo opraviti s fašisti, ampak z legionarji, ki so še hujši kot fašisti. Hvaležni smo jim sicer za to izjavo, le žal, da ne bodo dosegli, da bi naši listi ne poročali čitateljem o dogodkih.

Iz Štanjela. Bralno pevsko društvo »Štanjel« v Štanjelu priredi dne 28. t. m. veliko pomladansko veselico v grajskih prostorih s sledečim vzporedom: 1. J. Aljaž: Oj z Bogom ti planinski svet. Mešan zbor, društvo »Štanjel«; 2. A. Medved: Nazaj v planinski raj. Mešan zbor, dr. Rihenberg. 3. Šonc: Narodne pesmi. Mešan in moški zbor iz Koprive; 4. Laharnar: Kadar mlado leto. Mešan zbor, dr. »Štanjel«; 5. J. Aljaž: Vjetega ptiča tožba. Mešan zbor iz Dutovelj; 6. *** Še ena: — — — ... Mešan zbor iz Tomaja. 7. H. Vogrič: Lahko noč ... Moški zbor dr. »Štanjel«; 8. S. Gregorčič: Naš narodni dom. — Deklamacija; 9. Enodejanska igra: Kdo je blazen? — Pri odmorih in plesu svira Peršičeva godba iz Prvačine. — Veselica se vrši ob vsakem vremenu. — K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Nabrežina. Dramatični odsek Javne ljudske knjižnice vprizori na velikonočni ponedeljek v dvorani g. Fr. Grudna dramo v treh dejanjih »V nižavi«. Pri predstavi sodeluje orkester godbenega društva. Po predstavi ples. — Začetek točno ob 15. uri.

Grozen roparski zločin. Na praznik sv. Jožefa so napadli neznani roparji posestnika Matevža Obida iz Gor. Novakov h. št. 49. Prišli so med sv. mašo, ko je bil sam doma, k njemu kot živinski kupci. Kakor vsa znamenja kažejo, ni on slutil nič hudega in šel ž njimi v hlev. Tu so ga pobili in zakopali v gnoj. Nato so odprli vse shrambe in skrinje, da bi kaj našli za svoje dolge prste. Ko so opravili svoje rokodelstvo, so zaprli vežna vrata in ključ položili na okno, kakor kmetje delajo, če ne gredo daleč od doma. Nato so jo odkurili urnih nog s svojo kosmato vestjo in ukradenim denarjem. — Truplo pokojnikovo je našel njegov zet, ko se je vrnil od maše. Na kakšen način in s kakšnimi pripomočki se je izvršil uboj, pokaže sodnijsko-zdravniški ogled. Koliko denarja je bilo ukradenega, nihče ne ve, ker ni pokojnik povedal nikoli, koliko denarja ima. Bil je tiha, blaga in poštena slovenska duša, ki se je dobro zavedal svojega rodu in svojega jezika. — Stvar se je naznanila orožnikom v Cerknem, ki so prišli na lice mesta in odredili vse potrebno. Kdo so bili roparji in koliko jih je bilo, ne vemo. Ljudstvo je vsled tega dogodka zelo razburjeno. — Po naši meji se klati vse polno sumljivih ljudi, tatov in razbojnikov; če kdaj katerega vjamejo, jim potem uide. Ljudi se polašča opravičena plahost, saj niso varni niti življenja, niti imetja ne po dnevu ne po noči.

Pri aretaciji ljudi uporabljajo orožniki čudno prakso, da aretirajo vse, kar dobe v bližini aretirancev. Pred časom (na dan sv. Jožefa) so aretirali v Zakojci pri Hudijužni nekega tihotapca, ki jim je bil ušel iz ječe v Kobaridu. Z njim so aretirali tudi nekega domačina, ki je sedel pri isti mizi. Vzeli so mu tudi »nevarno« orožje — žepni nožič. No, pozneje so ga izpustili.

Žrtev požara v goriški okolici je postal pretekle dni neki gospodar iz Št. Mavra. Kot po navadi, je tudi pretekle dni gorelo v goriški okolici. Topot na Sabotinu grmičevje in trava. Neki gospodar je pazil na svojo kopo sena v hribu, da se je ne prime ogenj. Tedaj se razpoči v njegovi bližini velika granata, in ga smrtno rani. Pred par dnevi so ga pokopali. — Svarili smo ljudi in jim povedali, kako nevarno je iti v bližino ognja radi municije. In tu je ena žrtev pala. Ubogi mož je varoval seno, da mu ga ne uniči ogenj, zažgan od lahkomiselnežev. Ali bi se res ne dalo nič storiti proti temu?

DAROVI

Za sirote Udovič daruje Kocmur Amalija, posestnica in gostilničarka v Št. Petru na Krasu 20 L.

Kmetijska in vrtnarska gospodarska zadruga v Trstu, ul. Raffineria št. 5

bode imela svoj

PRVI REDNI OBČNI ZBOR

dne 5. maja 1921.

PODRUŽNIČNI OBČNI ZBORI:

Matenjavas, ustanovni občni zbor 28. marca 1921 ob dveh pop. v prostorih gosp. Ivana Žitko.

Salež, ustanovni občni zbor 3. aprila 1921.

Kopar, Klanec, Plavje, Dutovlje, Štanjel, Sv. Peter, Opčine, Padriče-Gropada dne 10. aprila 1921.

Dolina, Boljunec, Osp, Loka-Černikal, Šempolaj, Povir dne 17. aprila 1921.

Kraj, čas in dnevni red, kakor tudi morebitne spremembe se sporočijo v najkrajšem času.

ODBOR.

Pozivljajo se vsi zaupniki Kmet. in Vrt. Gosp. Zadruge v Trstu, da nam nemudoma javijo število članov, ker rabimo statistike za občni zbor.

Kmetje, združite se, kajti v slogi je moč.

Borzna poročila.

Tečaji:

V Trstu, 23. marca 1921.

Jadranska banka	390
Cosulich	409
Dalmatia	330
Gerolimich	2 15
Libera Triestina	608
Lloyd	1775
Lussino	1325
Martinolich	258
Oceania	420
Premuda	450
Tripcovich	455
Ampelea	650
Cement Dalmatia	392
Cement Spalato	370

Tuja valuta na tržaškem trgu

Neprepečatene krone	4.—	5.—
avstrijsko-nemške krone	4.—	4.50
češkoslovaške krone	34.—	35.—
dinarji	72.—	73.50
leji	34.50	35.
marke	41.50	42.
dolarji	24.50	24.70
francoski franki	176.—	177.
švicarski franki	432.—	434
angleški funti papirnati	98	99.—
angleški funti, zlati	112.—	114.—
rubli	12.—	13.—
napoleoni	88.—	92.—

Švicarski tečaji

ŽENEVA, 22. Lira 22'30, marka 9'38, avstr. krona 1'725, angl. funt 22'75, fr. frank 40'225, dolar 5'76.

ZAHVALA.

Rodbina Milharčič se najsrčneje zahvaljuje vsem onim, ki so spremili k zadnjemu počitku ljubljenega moža in očeta. Posebno se zahvaljuje pevskemu društvu iz Orehka za lepe nagrobnice ter požarni brambi iz Razdrtega, Senožeč in Hruševja za njihovo udeležbo, ter drugemu slavnemu občinstvu in šolski mladini, ki so na ta način počastili spomin pokojnika. (Pomotoma zakasnelo.)

Hruševje, 23. marca 1921. (253)

MALI OGLASI

SPRETNO, POSTENO KUHARICO z dosedanjo ali večletno prakso sprejme »Narodni hotel« v Postojni. Hrana in stanovanje v hotelu. Plača po dogovoru. Istotam se sprejme tudi poštena služkinja. 454

TRGOVSKI VAJENEC, star okoli 14 let, dovršil I. gimn. razred, želi priti h kakemu trgovcu. Naslov pri upravništvu. 453

MEBLIRANO SOBO išče gospod. Naslov pri upravništvu. 449

NAZNANJAM SLAV. OBČINSTVU, da se preselim s svojim vinotočem iz ul. Boccaccio 4 v ul. Udine 61, gostilna Terviso, kjer točim vipavska in domača vina. Kuhinja vedno preskrbljena. Josip Šuligoj. 450

POZNANA OSEBA, ki je odnesla kanarčka v Largo Boschetto 556, se naproša, da ga takoj proti nagradi vrne. 455

KOLO »Torpedo« v dobrem stanju se proda v ulici Ruggero Manna 3, pritličje. (444

PRIDNA KUHARICA za pet oseb se išče. Ponudbe pod »Kuharica« na upravništvo. 441

POŠTENO, bogato dekle bi poročilo poštenega uradnika 30-40 let starega. Poste rest. Ida 1000 Gorica. 448

POUK: Angleškega, francoskega, italijanskega, jugoslovenskega, nemškega jezika, slovnica, konverzacija, korespondenca, stenografija; trimesečni tečaji za odrastle; posebni tečaji in ponavljanje za deco. Prestavljanje. Via Boccaccio 3, vrata 14. 451

PSIČEK, nežno in ljubko bitje, ki mu je ime Falo, se je izgubil. Živalica je zelo kratkega značaja. Ušel je iz stanovanja v svetoivanskem poštnem poslopju in šel s štirimi gospodi v mesto. Gospodje so naprošeni, da oddajo psička pri družini Prosen v goriimenovanem poslopju. Dobe nagrado.

KROJAČNICA Avgust Štular, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 23

IZDELANA VODA SILA ex-Nussbaum na Hublju, s šestnajst metri padca in velikim masivnim poslopjem, primernim za veliko žago in obenem za valjanje bakra in izdelovanje betonskih izdelkov, ali za velik mlin, se da v družbo ali eventuelno proda. Ob najmanjši vodi nad 70 HP. Blizu postaje. Posredovalci izključeni! Interesentom daje pojasnila Miro Bratina, Ajdovščina. 423

BRINJEVEC jamčeno naraven, v poljubni množini, se dobi po zmerni ceni pri Fr. Dekleva, Slavina p. Prestranek. 34

SEDLARSKEGA POMOČNIKA, vestnega in pridnega delavca sprejme takoj Robert Meršnik, sedlarski mojster v Kosezah pri Il. Bistrici. 442

KROJAŠKI VAJENEC prosi krojaškega mojstra na deželi, da ga sprejme v pouk. Naslov pove upravništvo. 452

ZALOGA DOMAČIH VIN: vipavca, istrijanca in kraškega terana. Postrežba na dom. Via Cunicoli 8. 440

STAR GNOJ se proda. Via Piccardi 12, Mirar. 4.7

POROČNA POSTELJA, moderno delo, kupljena pred vojno, se proda z vzmetjo. Solitario 2, vrata 9. 443

SIVALNI STROJ »Singer« in drugi »Jax« za družino se prodasta. Boljunec 162. 237

PRODAJALKA s prakso, vešča špecerijske, manufakturne in galanterijske stroke išče službe. Ponudbe na upravništvo pod »Prodajalka 99«. 424

CUNJE čiste, bele in barvane po L 1-4, ter volno in žimo, kupujem vsak dan. Solitario 1. 405

UBIRALEC in popravljalec glasovirjev in harmonijev Andrej Pečar, Trst, ul. Coroneo 1, V. 396

FOTOGRAF ANTON JERKIC, TRST, ulica Roma (poštna ulica) 24, **Gorica,** Corso Verdi (vrtna ulica) št. 36 priporoča se svojim rojakom. 135

NAZNANJAM slavnemu občinstvu, da sem poleg delavnice odprla tudi salon za izgotovljene zimske obleke in letne plašče ter raznovrstne obleke. Priporočam se za obilen obisk. **A. Mermolja Rieger, ulica Commerciale 3.** 586

ZLATO in srebrne krone plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, urar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 25

STEDILNIKE za vzidanje, vsake velikosti, solidno domače delo. Izdeluje in po dogovoru tudi postavlja. Izdelovalnica štedilnikov, Kranjec Ludovik, Trnovo pri Il. Bistrici. 381

POZOR! Srebrne krone po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belelli Vito, via Madonnina 10, I. 389

Prostovoljna dražba.

Na velikonočni pondeljek in torek 28. in 29. marca t. l. se bosta prostovoljno dražili v zalogi trgovine M. Ferjančič v Vipavi št. 20 dve spalni sobi po približni ceni L 1200 vsaka in 10 belo lakiranih kuhinj po L 650 vsaka. Pohištvo je vse popolnoma novo, brez vsake hibe ter je vsak dan na ogled. (252)

KRONE plača vedno par c nt. več nego vsak drugi — kupec, edi ole — **Alojzij Povh,** trgovina Piazza Garibaldi št. 3, tel. 3-29 (p ej trg Barriera) (14

Samo na debelo za preprodajalce!

Trakovi, moške in ženske nogavice, robci, či ti o a čevlje Brill, Ecla, Li.t, različni glavniki, ?p ga, dišeča mi a, kratace, vzmetne zap nke, igle in sukanec, žensko perilo, gumbi, cigaretni papir, pismen papir i. t. d. S. Nicolo 19 GIACOMO LEVI S. Nico o 19

Plačam L 180.— in tudi več za lepe zimske kože KUN (belic in rumenic).

Kupujem tudi kože lisic, vi 'er, dihujev itd. po najvišjih cenah.

Za ve je množi e pridem osebno na lice mesta.

Pišite takoj na **D. WINDSPACH, Trst, V. Cesare Battisti** (Stadion) **št. 10, II. nadstropja** (1.0

Bukovo oglje, premog, plinov coke, drva za peči in štedilnike

Živo in gašeno apno, st ešniki, navadna opeka, cement Portland I. vrste

Daniele Pillin, Trst

ZALOGI: 29

Via Coroneo 25 telefon 13-06
Viale XX. settembre 94 telef. 241

PODLISTEK

V. F. B.

V malem svetu (3

On pa niti ni imel dovolj zavesti o tem, da njeni nazori niso pravi, niti ni imel avtoritete, da bi ji vlil drugačne misli. Privadil se je, puščati je vse po njeni volji, pak, če se je moglo o enem od njiju reči, da misli z glavo drugega, se res ni moglo kaj takega reči o gospej Solziki.

Njena misel je bila tudi to, da napravi iz svojih otrok nekaj »boljšega«, nego sta jim oče in mati, in Krivošić niti oporekal ni tej smeri vzgoje, samo da ni prišel v navskrižje s svojo ženo.

Sicer pa ni bil plašljivec ali pasivna narav. Na svojem poslu je celo razvijal razmerno veliko delavnost in ni izgledal kot človek, ki bi mu manjkalo srčnosti. Ali, njegova Solzica je že od začetka vzela trdno v roke žezlo gospodinjstva in on se je temu pokoril, da se ni mešal v ničesar, kar je spadalo pod ženino zapoved. On je vladal dalje v prodajalnici, ona pa tam gori.

In vladala je dobro, kakor se je zdelo. Sicer se ni moglo reči, da je skopa, ali bila je delavna in oprezna gospodinja, ki je služabništvo ni varala. Delavna je bila in točna, pak se je jezila, da ji niso tudi otroci taki.

Ko se je uverila, da je v kuhinji vse v redu, je čakala v jedilnici, da se družina zbere. Stala je pri oknu in je v tem brezdelju zalivala svoje cvetje. Vkljub svojim štiridesetim letom — ki so ji komaj poznala — si je ohranila to ljubezen do cvetja iz svoje mladosti. To je kazalo, da je v nji čutstva, da-si je bila osorna in nepristopna tudi ljubkovanju od strani svojih otrok. Njena čustva so bila globoko zaprta v notranjosti. Bolj, nego ljudem, jih je kazala svojemu cvetju.

Ta stran njenega značaja se je odražala tudi v tem stanovanju, v tej jedilnici v povsem enostavnem razmeščenju opreme, dolgi mizi, pletenih stolicah, stari kredenci brez okraskov, skoro golih zidovih, ki jih je okrašala samo ena gravura, predstavljajoča Bog vedi kak boj. Ničesar ni bilo v sobi, kar bi ovajalo toplino ženskega bitja, ki zna s to ali ono malenkostjo podajati domu tisti prijeten vzduh, ki ga napravlja pravi dom. Ni trpela ničesar, kar se ji je zdelo odveč in v svoji nervoznosti niti mislila ni na take malenkosti.

Podnevno jesensko solnce, ki je v velikem valu vlivalo skozi dve okni, okrašeni z enostavnimi zavesami iz imitiranih čipek, je kazalo to sobo še bolj prazno.

Gospa Solzica je stala pred enim teh oken v tem polnem valu luči. Njen stan, srednje velikosti, ne obilen, ali jeder, z močnimi boki, ki sta bila nekoliko preširoka za to postavo, se je ostro odražal v okvirju okna. Solnce ji je udarjalo v oči, a ona jih je pokrivala s privzdignjeno desno roko, dočim je z levo držala vrč z vodo. Ta kretnja je kazala skozi napeti rokav okroglo nadlaktnico in močne prsi.

Ko je začula na stopnicah korak svojega moža, se je obrnila od okna in postavila vrč z vodo na mizo. On je stopil v sobe smehljaje se in s šaljivim pozdravom: »Sluga pokoncu!«, ne da bi se dal preplašiti od jeznega izraza na še dovolj lepem obrazu, ki so se izražale na njem v prvi hip najprej podolgaste, tanke ustnice, vedno skoro stisnene, na krajih nekoliko spuščene v ironičen smeh, pa rjave oči, še svetle in neprestano švigajoče. Ostala glava je bila navadna in neznačilna: nizko, široko čelo, nos ne grd, ali brez prave forme, močne lične kosti, ki so provzročale, da se je zdela še bolj suha, nego je bila na telesu.

— Kje si bil zjutraj, da te nisem našla doli? — je vprašala, čim je pristopil knji.

Bila je zelo sumljive naravi, v vsaki stvari je rada slutila kaj slabega, ali vsaj nedopuščenega, ne, kakor nikomur, ni verovala niti svojemu možu. Iskala ga je bila v prodajalnici, in ko ga ni našla, je začela takoj ugibati, kam neki je mogel iti, ne da bi bil nji kaj povedal? Z naglim vprašanjem ga je hotela iznenaditi in zbegati; Janko Krivošić pa je, z nagajivostjo v malih sivih očeh, ki niso bile brez porednega sijaja, odgovoril, postavivši se pred njo velik in plečat, razširjenih nog, z rokama v žepih svojih sivih, od moke nekoliko zaprašenih hlač:

— Uganil ...

Ona ga je pogledala v oči z nezaupljivim pogledom in zdelo se je, da ni pripravljena za ugibanje ali šalo.

— Na zajutrku menda ... bi hotela reči — poznam jaz tebe ...

— Nisi uganila ... No, povej mi, kaj je danes?